

Commune udvilde sig, og udvilde sig ved ikke faa ringe Bidrag fra Mænd, som man her maaste kunde styde tilside. Vi skulle vel lægge Mærke til, siger man, at det er let at faae Indfødsret; men vi skulle ikke stille det saaledes, at det paa en Maade bliver en ubillig Udelukkelse, naar man siger til en Mand: jeg vil ikke give Dig den politiske Indfødsret. Den politiske Indfødsret skal man vistnok betænke sig paa at give, men den borgerlige Indfødsret, som hovedsagelig bestaaer deri, at Bedkommende tager Penge af sin Lomme, Arbejde af sin Kløgt og sine Hænder og giver til Samsfundets Bedste, skal man ikke udelukke Nogen fra; det er allerede strengt nok, naar man forlanger et fast Ophold af 5 Aar. Dette vil jeg imidlertid lade gjælde, jeg vil lade det staae, men at indføre her i en Communallov, hvor Communalbestyrelsen og Regjeringen have dømt anderledes, en saadan Tilfidsættelse af Føll, som virke nyttig for Kommunen, og som maaste ogsaa kunne virke nyttig i Communeraadet, er at lægge to Størrelser sammen, som ere incommensurable. Det politiske Liv og det kommunale Liv ere i den Henseende ikke stikkede til at maales med samme Maalestof, det er en fuldstændig Feiltagelse, og jo mere man prøver paa at drive det dertil, desto mere undergraver man den rette Betydning af det politiske Liv og den sande og rette Betydning af det kommunale. Vi have imellem de Medborgere, som til forskjellige Tider have gjort Staten den allerstørste Tjeneste, Afspøninger af Mænd og selv Mænd, der som Fremmede ere komne ind og have virket i Landet, og dersom vi styde dem for meget tilside, saa gjøre vi vort Land en meget stor Skade. Jo mindre et Land er indenfor sine egne Grændser, desto mere trænger det til at faae haabe legemlig og aandelig Befrugtelse fra andre Lande og andre Omgivelser, hvor de større Forhold — man tage mig det ikke ilde op — udvilde større Sjæle, større Færdighed, større Dydighed. Havde vi aldeles udelukket fra vort Samsfund Alt, hvad der ikke er udslydt af det rene, stærke danske Blod, saa vilde det danske Samsfund for Dieblikket have været meget snevrere, og jeg og mange Andre vilde have været udenfor denne Dør, thi vort Blod slydtes Fremmede, som ere

vandrede ind her i Landet. (Vilke: Ja, for 200 Aar siden!). Der er Andre, der ere vandrede ind for kortere Tid siden, og hvad der har været godt for Staten for 200 Aar siden, bliver ogsaa godt for den for Fremtiden (Modsigelse). Jo, det bliver godt for Fremtiden i den borgerlige Udviklingsrække. Her er aldeles ikke Tale om vore politiske Foretagender, men her er Spørgsmaal om Samsfundets Udvikling i borgerlig Henseende, og det er ikke værd at vælge det nærværende Dieblik til at træffe en saa indgribende Foranstaltning, der aldrig har været brugt før, og som sagt er vlist tilbage haade af Borgerne her i Byen og af Regjeringen; lader os vente dermed, til vort Sind bliver roligt, saa vi kunne overveie det uden at gaae til Afstemning med nogetsomhelst nok saa berettiget fjendtligt Sindelag; lader os ikke unyttigvis komme ind paa de japanesiske og chinesiske Sæder, thi det er Japanisme, der ligger paa Bunden af dette Forslag (Afbrydelse). Ja, det vil nok blive erkjendt, om det ikke kan komme til at blive erkjendt i dette Dieblik, fordi Fordommen er saa stærk, men det er den rene stærke Japanisme. — Det Andet, som der er Spørgsmaal om, er, hvorvidt Embedsmænd skulle have Afgang til at være valgbara ved de kommunale Valg eller ikke. I denne Henseende forekommer det mig ogsaa, at Communens Mening har meget stor Betydning; men jeg skal være meget villig til at følge dem, der ved et substituirt Endringsforslag holde sig alene til Communens egne Embedsmænd. Jeg vil meget raade Kommunen til at afgjøre denne Sag væsentlig paa en anden Maade, nemlig ved ikke at ansætte nogen Embedsmand fast, thi saa staaer det i dens Magt, naar den er kjed af at have Nogen i sin Repræsentation samtidig med, at han er Embedsmand, da at affædige ham som saadan, saa har den det Fortræffelige af hans Egenflaber som Repræsentant og undgaaer det Besværlige i at have ham som Embedsmand. Det er et meget stort Besvær i en Repræsentation at have de lønne Embedsmænd som dem, der paa eengang skulle gjøre Dyrighedens Tjeneste og tillige ere stillede saaledes, at de skulle revidere deres Foresattes Forretninger og skrive Love for deres Virksom-